

รายงานบทวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

จากการที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางแพ ได้ให้ความสำคัญและผลักดันนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อสร้างระบบการบริหารและบริการให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ ได้มีมติให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เป็นไปอย่างจริงจังต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายนายกรัฐมนตรีและกระทรวงสาธารณสุข ที่มุ่งเน้นให้ทุกหน่วยในสังกัดดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ทุกหน่วยงาน โดยให้หน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจัดส่งข้อมูลตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidencebased Integrity & Transparency Assessment) ซึ่งการจัดทำข้อมูลตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (ITA) มีการมุ่งเน้นในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โดยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางแพ ได้ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่างๆ ไปแล้วนั้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสียหาย โดยดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้ ได้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆครั้ง

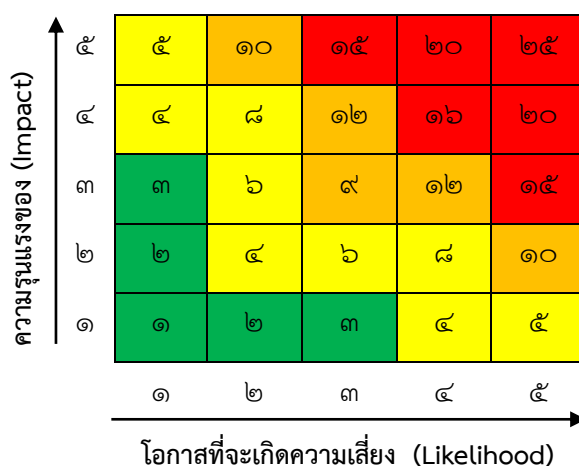
ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาส (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

โดยในการวิเคราะห์ความเสี่ยง จะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และกำหนดขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ รายละเอียดดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	มาตรการ	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
สูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
สูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง

ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางแพ พบว่า มีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องดำเนินการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	ผลการประเมินความเสี่ยง		
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
๑. การจัดหาพัสดุ	การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือมีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง และแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่	๓	๕	๑๕
๒. การจัดทำโครงการ	การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมและสัมมนา เป็นเท็จและไม่เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรูปแบบการเขียนโครงการและราคากลางของการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับการดำเนินโครงการ ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรีกำหนด	๕	๕	๒๕
๓. การเบิกค่าตอบแทน	เบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาและในวันหยุดราชการ ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ค่าเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่ายและเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข (พ.ต.ส.) เป็นเท็จ และไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓	๔	๑๒
๔. การใช้รถราชการ	ใช้รถยนต์ราชการไม่ถูกต้องหรือละเลยการปฏิบัติ ตาม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ รวมถึงใช้และตรวจสอบดูแลรถส่วนกลาง ไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้ การเก็บรักษา	๒	๔	๘

	การซ่อมบำรุง รถส่วนกลางและรถ รับรอง พ.ศ. ๒๕๖๖			
--	--	--	--	--

จากประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ด้วยการวัดระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จากผลคูณของระดับโอกาส (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงทั้ง ๔ สาเหตุข้างต้น (โอกาส x ผลกระทบ) สามารถจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ลำดับความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	คะแนนระดับของความเสี่ยง
๑	การจัดทำโครงการ	๒๕ คะแนน (สูงมาก)
๒	การจัดหาพัสดุ	๑๕ คะแนน (สูงมาก)
๓	การเบิกค่าตอบแทน	๑๒ คะแนน (สูง)
๔	การใช้รถราชการ	๘ คะแนน (ปานกลาง)

จากการจัดลำดับความสำคัญข้างต้น พบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านการจัดทำโครงการ เป็นปัจจัยที่มีระดับความเสี่ยงสูงสุด ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะดำเนินการวางแผนการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานต่อไป

ปัญหาอุปสรรคสำคัญ

พบว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเห็นควร ดำเนินการแก้ไข ดังนี้

๑. ประชุมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๒. จัดทำคู่มือบริหารจัดการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานใช้เป็นแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

แนวทางการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. ปรับปรุงนโยบาย/มาตรการ ให้มีความรัดกุมและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสที่เจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน

๒. มีการสังเกตและประเมินพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีระบบ และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม

๓. มีระบบตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในระดับหัวหน้าหน่วยบริการ เนื่องจากมีแนวโน้มที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนสูงที่สุด

๔. มีระบบพิจารณาคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินทุกระดับเป็นพิเศษ และควรให้ตรวจสอบพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ผ่านการตรวจสอบและควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง

๕. ควรมีการใช้ผลการมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน มาใช้ในการดำเนินงาน ป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน

๖. สนับสนุนให้ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชนและผู้มารับบริการ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน และการให้บริการของหน่วยงานในสังกัด รวมทั้งปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๗. ควรมีการสร้างโอกาส และกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมร่วมกัน อย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นไป

๘. มีการเชิดชูเกียรติ แก่บุคลากรดีเด่นด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและสร้าง แบบอย่างที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

(นายประวิทย์ เอ็มอาจ)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
ผู้จัดทำรายงาน

ทราบ

(นายประดิษฐ์ สาลีียงพวย)
สาธารณสุขอำเภอบางแพ